

t.a.v. De Minister voor Asiel en Migratie

Directoraat-Generaal

Migratie

Directie Migratiebeleid

Asiel, Opvang en Terugkeer

Turfmarkt 147

2511 DP Den Haag

Postbus 20011

2500 EH Den Haag

www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum

28 mei 2025

Onze referentie

6423140

Bijlage(n)

0

nota

WODC Incidentenmonitor 2024

1. Aanleiding

Jaarlijks doet het WODC onderzoek naar overlast en criminaliteit door asielzoekers, de zogeheten Incidentenmonitor. Het rapport «Incidenten en misdrijven door bewoners van COA- en tgo-locaties 2017–2024» wordt op 30 juni 2025 openbaar gemaakt.

2. Geadviseerd besluit

U wordt om in te stemmen met de beleidsreactie op de Incidentenmonitor.

3. Kernpunten

- In 2024 was 11% van de COA-bewoners betrokken bij een agressie- of geweldsincident. Dat is een stijging t.o.v. 2023 (9%). De stijging in het aantal incidenten lijkt volgens het WODC voor een groot deel samen te hangen met de stijging van de gemiddelde dagelijkse bezetting in COA- en tgo-locaties met 24% (van 53.610 in 2023 naar 66.450 in 2024).
- In 2014 werd 3% van de COA-bewoners verdacht van een misdrijf. Dat aandeel is t.o.v. 2023 gelijk gebleven.
- In 2024 had 40% van de unieke betrokkenen bij incidenten de Syrische nationaliteit. Syriërs vormen met 41% ook de grootste nationaliteit binnen de doelgroep in 2024. Afgezet tegen de totale groep Syrische bewoners van COA- en tgo-locaties in 2024, was 11% van de Syriërs betrokken bij een incident. Nationaliteiten met relatief hoge aandelen betrokkenen bij incidenten zijn onder andere Algerijns (32%), Tunesisch (31%) en Marokkaans (28%).
- In 2024 werden 5.875 misdrijven door de politie geregistreerd waarbij de verdachte verbleef op een COA-locatie of tijdelijke gemeentelijke opvang, een afname van 13% ten opzichte van 2023.
- In 2024 heeft het OM 3.420 misdrijfzaken afgedaan waarvan de verdachte op het moment van plegen op een COA-locatie verbleef, 20% minder dan in 2023.
- In 2024 heeft de rechter in eerste aanleg 1.975 misdrijfzaken afgedaan waarvan de verdachte op het moment van plegen op een COA- of tgo-locatie verbleef. Dat is een daling van 26% ten opzichte van 2023.

4. Toelichting

- De stijging in het aantal incidenten lijkt volgens het WODC voor een groot deel samen te hangen met de stijging van de gemiddelde dagelijkse bezetting in COA- en tgo-locaties met 24% (van 53.610 in 2023 naar 66.450 in 2024).

Afname registraties strafrechtketen

- Politie: In toelichting op deze daling geeft de politie aan dat opvolging plaats vindt op basis van signalen en meldingen. De politie maakt geen onderscheid in doelgroepen voor het bepalen van haar inzet. De afname van registraties van misdrijfzaken heeft volgens de politie verder niet te maken met capaciteit, maar hangt waarschijnlijk samen met de algemene vermindering van instroom van winkeldiefstallen en keuzes in de afdoening daarvan door het Openbaar Ministerie.
- Openbaar Ministerie: De afname hangt waarschijnlijk samen met de algemene vermindering van instroom van winkeldiefstallen en keuzes in de afdoening daarvan. De afname in misdrijfzaken heeft niet te maken met capaciteit.
- Rechtspraak: In toelichting op het onderhavige rapport geeft de Rechtspraak aan dat de daling waarschijnlijk te maken heeft met het feit dat ook bij politie en Openbaar Ministerie minder zaken zijn binnengekomen waarvan de verdachte verbleef op een COA- of tgo-locatie.

Aandeel amv

- Opvallend voor 2024 is de sterke stijging van het aandeel alleenstaande minderjarige vreemdelingen dat betrokken is bij incidenten of verdacht wordt van een misdrijf.
- Deze cijfermatige ontwikkelingen, in combinatie met recente signalen vanuit een aantal gemeenten, onderstreept de noodzaak alert te zijn op overlast door amv en permanent te bezien waar de aanpak op onderdelen kan worden versterkt. In de beleidsreactie worden die actielijnen toegelicht.

4.1. Politieke context

De Incidentenmonitor wordt als bijlage met de beleidsreactie naar de Tweede Kamer verstuurd. Daarmee wordt tegemoet gekomen aan de eerdere toezegging om de rapportage met betrekking tot geweldsincidenten in AZC's jaarlijks met de Kamers te delen (T03851).

Het OM heeft eerder dit jaar een werkinstructie vastgesteld die - kort gezegd - inhoudt dat vermogensdelicten zo veel mogelijk met een strafbeschikking worden afgedaan. In deze instructie was een bepaling opgenomen waarmee een bestaande contra-indicatie voor het opleggen van een strafbeschikking aan een vreemdeling of asielzoeker werd ingetrokken. Mede naar aanleiding van kritiek uit de Kamer (volgens enkele Kamerleden moeten asielzoekers juist wordt gedagvaard om het makkelijk te maken hun verblijfsvergunning in te trekken) is de bepaling uit de instructie verwijderd.

Als uitgangspunt geldt nu dus weer dat illegale vreemdelingen in principe worden gedagvaard en dat asielzoekers in principe alleen een strafbeschikking krijgen als een asielzoeker zich kan legitimeren en een (BRP)-adres heeft waarnaar de strafbeschikking kan worden uitgestuurd, of als de strafbeschikking na adequate rechtsbijstand in persoon wordt uitgereikt met directe betaling van de geldboete.

Directoraat-Generaal

Migratie

Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum

28 mei 2025

Onze referentie

6423140

Het is uiteindelijk aan de officier van justitie om te bepalen hoe de zaak wordt afgedaan.

4.2. Krachtenveld

De beleidsreactie is afgestemd met COA, IND, DTenV, Nidos, DGRR, DGPenV, Politie, OM en Rechtspraak.

4.3. Communicatie

Er is geen separaat nieuwsbericht voorzien.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1. Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
28 mei 2025

Onze referentie
6423140